

Krátce o Islandu

Načerpáno různě po internetu, hodně užitečných informací jsem opsal např. na:

<http://pebrou.posterous.com/>

Island je druhým největším ostrovem v Evropě (103 125 km²). Žije zde cca 295 000 obyvatel. Od Skotska je vzdálen kolem 800 km, od Norska 970 km, od Grónska 287 km a od Faerských ostrovů 420 km. Na severu se téměř dotýká severního polárního kruhu, avšak pouze ostrůvek Grímsey je jím skutečně protnut. Zejména střed a východ ostrova se nachází v dost velké nadmořské výšce, směrem k severnímu pobřeží vybíhají řekami oddělené hřbety.

Island leží v blízkosti centra tlakové níže a přes svou severní polohu má díky teplým vodám Golfského proudu mírné klima. Míšení teplých a chladných mořských vod má za následek vznik vydatných dešťů. Zima je na jihu mírná s průměrnou teplotou v lednu od 2°C do -1°C. Letní teploty dosahují 15 i více stupňů (ne ovšem ve vysokých polohách).

Čas: SEČ – 1h

Cestovní doklady

Na Island je třeba mít cestovní pas, který je platný minimálně 3 měsíce od příjezdu na Island. Vízum není potřeba, pokud na Islandu netrávíte delší dobu než 3 měsíce.

Dovoz zboží

Island má poměrně přísná omezení na dovoz alkoholu (1 litr lihovin, 1 litr vína nebo 6 litrů piva), potravin (je možné dovážet max. 3 kg potravin, přičemž čerstvé potraviny jsou zakázány úplně).

Turistická sezóna

Turistická sezóna začíná na Islandu začátkem června. V některých oblastech, ve vnitrozemí, jsou cesty v tomto období ještě pod sněhem.

Hotely se zavírají na konci srpna, snižuje se počet spojů autobusem, a od poloviny září jsou všechna turistická místa již nepřístupná. Island je kouzelný v každé roční době.

Počasí

Na Islandu zpravidla panuje drsnější počasí, přičemž severní region je celoročně přibližně o 4°C chladnější než jižní. V letním období teploty vzhledem k poloze Islandu také nejsou příliš letní a často prší. Pokud se vám povede na Islandu prožít týden bez deště, máte štěstí. Jinak jsou ale v létě teploty a počasí poměrně konstantní a nepřilíš nízké. Pamatujte také na všudy přítomný vítr, Island je nejen na pobřeží dosti větrný.

Vzhledem k blízkosti k severnímu polárnímu kruhu na Islandu v letním období prakticky nezapadá slunce a v zimě naopak. Počítejte s tím, že **od konce května do začátku srpna** nezažijete v hlavním městě Reykjavíku pořádnou noc, protože **denní světlo je 24 hodin denně**. Pokud cestujete v zimě, počítejte s větrným zimním počasím, kde si neuzijete slunce (i to má ovšem svoji poetiku).

Zajímavou součástí islandského počasí je tzv. *severní polární záře*. Kochat se pohledem na tuto podívanou můžete od konce srpna.

Aktuální počasí na Islandu můžete sledovat online na www.vedur.is. Informace jsou přehledné a můžete si přepnout i do angličtiny.

Průvodce a náměty

<http://www.photoguide.cz/island/> - jen pár info, hledejte dole na konci stránky

<http://nat.is/> - tady je toho opravdu hodně

<http://fi.is/> - turistický svaz

<http://www.visitorsguide.is/>

<http://www.icelandtouristboard.com/>

http://books.google.com/books?id=YHJWc7jcJaIC&pg=PA330&lpg=PA330&dq=Gaesvatn+hut&source=bl&ots=8R0kCr_Eli&sig=jRK02VjTj1aWO3UL_ZiickqTDNs&hl=en&ei=vGMdTomsE82fOpH1iJgJ&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=1&ved=0CBYQ6AEwAA#v=onepage&q=Gaesvatn%20hut&f=false – průvodce po Islandu

<http://www.icelandictravelmarket.is> - placené treky – itineráře (popis celého přechodu ostrova sever-jih)

Podrobné mapy Islandu

http://atlas.lmi.is/kortasja_en/

<http://mapy.mk.cvut.cz/list/data/Island-Iceland>

Dobrá web mapa s kempy:

<http://en.ja.is/kort/#x=443583&y=422519&z=6&services=3%2C7%2C12%2C14%2C15%2C17>

Mapy pro GPS:

http://www.ourfootprints.de/gps/mapsources-island_e.html

OpenStreetMaps:

http://wiki.openstreetmap.org/wiki/Garmin_map_of_Iceland

Sada waypointů ke stažení. Moc dobré jsou tam waypointy **sítě obchodů Bónus** (levné potraviny):

<http://marekl.ontheroad.to/show/island-ke-stazeni-do-navigaci-garmin>

Zde jsou ke stažení tracky pěšího treku z Landmannalaugaru do Skógaru: <http://lovecka.info/pb/tracky.zip>
Jsou pojmenované L1 až L5, pro každý den jeden track. Stačí nahrát do GPS a zapnout konkrétní den, GPS pak ukazuje správnou trasu.

Peníze, cenová úroveň

Islandskou měnou je Islandská Koruna (ISK).

Aktuální kurz (střed) k 8. 7. 2011: **100 ISK ~ 14.651 Kč** (pro získání ceny v Kč dělit 6.8 = cca 7)

Všude (a tím myslím skoro úplně všude, včetně dálkových autobusů a trafik) je možno platit **kartou**. Preferovaná je **VISA** (pokud možno embosovaná - reliéfní), s akceptací CirrusMaestro či MasterCard prý bývají problémy. Měl jsem s sebou dvě VISA karty (Raifeissen Bank, mBank) a několikrát se mi stalo, že mi jednu odmítli a druhá platila - ale pokaždé jinak, zřejmě záležitost rychlosti linek mezi Islandem a ČR. Vyměnit si ISK je možno hned na letišti. České koruny samozřejmě neberou, chce to eura. Na dva lidi a deset dní pobytu jsme vyměnili 50 EUR a stačilo to i s malou rezervou. V hotovosti se platí v autobusech v Reykjavíku ... a to je vše. Pak jsem jednou platil v hotovosti v kempu, když jejich čtečka neuznala ani jednu mojí VISA kartu - tedy na to se hotovost hodí.

Ceny na Islandu jsou o něco výše než v Čechách. Ale oproti minulosti to je - díky ekonomické krizi a skoro bankrotu celého ostrova - už daleko lepší. Náklady na pobyt jsou podobné jako třeba v Anglii.

Nákupy potravin

Nejlevnější potraviny jsou v síti obchodů **Bónus** (s logem růžového prasátka). GPS souřadnice obchodů Bónus jsou v příloze. O něco dražší jsou obchody **Krónan**. Již výrazně dražší je pak síť **10-11**, ta má ale základní výhodu, že mají otevřeno **nonstop**. Základní potraviny mají i na benzínkách. Popisky na potravinách vyrobených na islandu povětšinou jsou jen islandsky, protože se potraviny moc nevyvážejí!

Chleba (ekvivalentní českému) neseženete. Seženete měkký chleba ("toustový"). A našli jsme nějaké knackebroty, které vypadaly, že přežijí nošení v batohu. Maso a salámy jsou hodně drahé.

Alkohol se v běžných obchodech s potravinami neprodává, jsou na to specializované obchody **Vínbúð** (tj. stejný režim, jako jinde ve Skandinávii).

Bus terminál BSÍ v Reykjavíku

FlyBus z KEF končí na terminálu BSÍ [<http://www.bsi.is/>]. To je pro turistu náramně důležité místo. Je to autobusové nádraží na okraji centra REK a malou bílou odbavovací halou. A tam se dá najít **úschovna zavazadel (4:30-24:00, cena 400 ISK za 1. den + 200 ISK za každý další)**, restaurace, přepážky s touroperátory a hlavně **letáčky**. Letáčky s nabídkou všech atrakcí, které jsou turistovi nabízeny. Včetně **orientačních map** města i jednotlivých regionů Islandu, a hlavně včetně **mapek a jízdních řádů autobusové sítě** jak v REK, tak po celém ostrově. Tedy není potřeba si tyto mapky a jízdni řády vozit vytištěné z Čech.

Místní touroperátoři jsou velmi vstřícní a prodávají lístky a vstupenky na všechno možné. A co vám nemohou prodat, to jsou schopni poradit nebo vytelefonovat - nebojte se zeptat. No a taky se tu dá udělat pauza, posedět pod střešou v teple a načerpat sílu před další cestou.

Dálkové autobusy

Pro turisty zajišťují dopravu dálkové turistické autobusy několik společností, všechny startují z BSI:

- Reykjavík Excursions - <http://www.re.is/IcelandOnYourOwn> (mají tu hezkou mapku)
- Sterna - <http://www.sterna.is/en/schedules/summer-schedules> (nenašel jsem mapu, jen seznam linek)
- SBK - zejména západní cíp (Reykjavík-Keflavík a okolí) - http://sbk.is/index.php?option=com_content&view=article&id=75&Itemid=96

No a [tady je plánec](#), kde jsou trasy všech těchto linek najednou (ale taky ne všechny, na první pohled tam chybí třeba linka 18 od BSI). Tj. na tomhle plánu je vidět, kam se dá dojet, a pak je potřeba prohledat jízdní řády, kdo, kdy a za kolik tam jede. **Pozor, některé linky nejezdí každý den!** Autobusy jsou **drahé**: 6000 - 12000 ISK, tj. 1000 - 2000 Kč za cestu není výjimkou. Lístek se kupuje u řidiče, má čtečku na karty.

Nicméně nabízejí několik kouzel:

- Řidiči počítají s tím, že vezou turisty. Na některých linkách pouštějí audioprůvodce, na jiných linkách zase zastaví a nechají turistům čtvrt hodiny na nafocení scenérií.
- Jako "přestupní stanice" po cestě se používají benzínky, kde je možno nakoupit základní potraviny, často i plynové bomby atd. Je to vždy vidět v jízdním řádu.
- Přes střed ostrova (i třeba do Landmannalaugaru) nevedou afaltové cesty. Pokud byste si chtěli půjčit auto, musíte mít džíp upravený na brodění. V autobusu je toto vše zahrnuto v ceně - není to běžná karosa, ale terénní speciál Mercedes, který se prašnou cestou po úbočí sopky šine s brutální jistotou a na brodění řek je připraven.

Reykjavík Excursions nabízí levné "okružní" lístky: <http://www.re.is/IcelandOnYourOwn/Passports/> (Při plánování cest nepřehlédněte, že reykjavícké městské autobusy zajíždějí i do blízkých měst, např. tuším linka 51 až do Selfossu)

Kempy a bazény

V Reykjavíku je určitě více kempů, my zvolili rušný kemp v parku **Laugardalur** [64.145925, -21.87581] Je tu dost místa, pružná recepční schopná poradit i zavolat kam bude potřeba a prodávají pohledy a různé kempingové drobnosti, též propanbutanové bomby (ale když jsme tam byli, měli jen půlkilové, ty já nerad). Dále samozřejmě funkční sprchy (zde s **teplou vodou zdarma**), zásuvky pro dobíjení telefonů, **zdarma wi-fi** (je v recepci, pokrývá i malou loučku přímo před recepcí; pokud neběží, upozorněte recepční, zrestartujte router) a stříšky a stoly, kde si lze snadno uvařit a pohodlně se najíst. Jede sem přímý bus 14 od BSI.

V tomto kempu je také stůl, kam se odkládají věci "já už nepotřebuji, vezměte si". Cestovatelé zakončující pobyt tu zanechávají výbavu, kterou už nepotřebují (typicky bomby do vařičů, které si do letadla vzít nemohou) a ten, kdo výlet naopak začíná, si je může vzít. Takové místo je ve většině kempů, kde se obvykle končí výlet - tj. kromě tohoto jsme to viděli třeba v Landmannalaugaru a v Thosmorku.

Proč je výše zdůrazněna **teplá voda ve sprchách** zdarma? Protože to není standardem. Obecně platí, že v kempech bývá teplá sprcha placená - je tam povětšinou ohřívač vody a u něj mincovní automat. Naházíte tam **stokorunové mince** (většinou tři nebo čtyři) a automat se na zhruba pět minut zapne (je tedy vhodné tam ty mince dávat až ve chvíli, kdy je člověk zcela připraven). Před výletem do divočiny je tedy **potřeba si rozměnit** - získat dost stokorunových mincí, v terénu je nikdo nevymění, mají cenu zlata (jak by jistě potvrdila skupina francouzů, kteří se před námi sprchovali v kempu Emstrur, neměli mince a tak si na rozdíl od nás v chladném večeru užívali studené vody). Teplá sprcha tímto způsobem bývá dostupná i v kempech v divočině - jsou tam velké propanbutanové bomby, pomocí kterých se voda ohřívá, a po celodenním putování je to instantní štěstí.

Hned vedle kempu (200 metrů) je velký **termální bazén** Laugardalslaug. Termální bazény jsou důležitou specialitou Islandu a je nutné je navštívit. Jsou v každé větší obci; v REK jich je jich desítka či více. Napájí se horkou vodou z podzemních vrtů a běžná "bazénová" teplota je cca o deset stupňů výše než v Čechách - venkovní bazén kolem 36°C. Je to strašně příjemné a umožňuje to koupání ve venkovních bazénech i při teplotách těsně nad nulou. U větších bazénů bývají ještě vyhřívací bazénky s vyššími teplotami. Vstupné do bazénů bývá malé - 300-600 ISK, tedy pod 100 českých korun. Rozhodně to stojí za to - a samozřejmě vedlejším efektem bazénu je to, že se člověk před tím ve sprchách důkladně umyje, což se na cestě také hodí :-). Tj. na Island plavky s sebou!

Speciálním případem termálního bazénu je Modrá laguna. Doporučuju!

Plynové bomby

Do letadla si je vzít nesmíte, je tedy nutno je koupit. My jsme v rámci běhání po městě nakoupili ve sportshopu v nákupním centru Kringlan [[64.130654, -21.89416](#)]. Měli tam jak primusí bomby (VAR), tak camping gaz (modré).

Následně jsme zjistili, že bomby Primus (VAR) mají i v shopíku na recepci kempu (ale jen půlkilové, ne ty malé) a že se prodávají i na benzínkách, kde staví turistické autobusy. Na těchto dalších místech ale camping gaz už nebyl. Primus je na Islandu zjevně rozšířenější technologie.

Reykjavík

Reykjavík je krásné maloměsto. Rozhodně stojí za to si ho projít. Nicméně nečekejte historické centrum v českém stylu, nic takového tu není. Pravděpodobně všechny důležité památky jsou vyznačeny v plánu autobusů MHD [[tady](#)]. Rozhodně doporučuji navštívit:

- katedrálu Hallgrímskirkja - vylezte si na věž, i když to něco stojí, je tam hezký rozhled
- plastiku vikingské lodě na pobřeží severně od katedrály - je to sice jen "moderní socha", ale hezky umístěna na pobřeží, má svou atmosféru
- **Perlan** – bývalý zásobník horké vody pro město, který leží na vyhlídkovém kopci Öskjuhl. Nyní funguje jako otočná restaurace
- koupací pláž - ač je na Islandu kosa a moře kolem je studené, kousek od Perlanu by měla být pláž, kde se do moře vypouští horká voda z geotermální elektrárny, takže se tam dá normálně koupat!

Pro den či dny, kterými budete chtít strávit v Reykjavíku, by se mohla hodit **Reykjavik Welcome Card** [[info](#)]. Stojí 1900 ISK na 24 hodin (2400 na 48, 2900 na 72) a zahrnuje zdarma ježdění v městských autobusech, vstup zdarma do městských bazénů a městských muzeí (pozor, ne všechna muzea jsou městská!), trajekt na ostrov Vidnei, internet v informačním centru atd. A slevy v některých obchodech. Zamyslete se nad tím, zda se vám to vyplatí - nám to rozhodně pár korun ušetřilo. Karta se dá koupit při příjezdu na terminálu BSI.

Jo a nenechte se zmást mapou - centrum Reykjavíku je malé, všude se dá dostat pěšky. Celé město je vlastně malé, ne jen centrum.

Námět: Z centra REK, z adresy Austurstræti 6, vychází každý den ve 13:00 průvodce na "[free guided walking tour](#)" (pořádá <http://www.myreykjavik.is/>). Dvouhodinová procházka s výkladem o místě, historii atd., zdarma, v angličtině.

Hromadná doprava v Reykjavíku

Na Islandu v podstatě neexistuje hromadná doprava v českém stylu. Výjimkou je Reykjavík, kde jezdí **městské autobusy**. Provozuje je společnost Straeto [<http://www.straeto.is/english>]. Síť autobusů je poměrně hustá a spoje jezdí rozumně často. Cena za jízdu po širším centru je **350 ISK** [<http://www.straeto.is/english/pricelist/>], platí se v hotovosti u řidiče a je **potřeba mít přesně - řidič nevrací!** On ani nemůže, všechny peníze se hází do průhledné kasičky, ze které už nejdou vyndat (cestující vhodí peníze, řidič se podívá, zda jsou OK, něco zmáčkne a peníze se propadnou kamsi do hlubin autobusu). Je tedy potřeba si někdy před nástupem **rozměnit peníze**, abyste měli drobné!

Je zde zajímavě udělané hlášení, kterým směrem autobus jede. Neudává se konečná stanice, ani následující zastávka, ale na tabuli v autobusu i na jízdním řádu na zastávce je název **následujícího přestupního uzlu**. Každé linka má těch přestupních uzlů po cestě několik. Na mapě síť [[tady](#)] jsou to ty žluté "S" v červeném kroužku. Tedy když někde čekáte na autobus, najděte si název **následujícího přestupního uzlu** ve směru, kterým jedete.

POZOR: V neděli dopoledne v Reykjavíku **nejezdí MHD!** Předpokládá se, že se ze soboty na neděli tak zlískáte, že nebudete mít sílu kamkoli v neděli ráno cestovat. Busy začínají jezdit tuším kolem jedenácté.

Pozorování velryb

Pozorování velryb je jednou ze specifických islandských atrakcí. Zaplatíte, nalodíte se na upravenou rybářskou loď, navléknete na sebe kombinézu proti vodě a zimě ... a kapitán vás vyveze na moře. Výlet trvá 3-4 hodiny. Když se vydaří, uvidíte zblízka velryby, delfíny, papuchálky.

My viděli prd. Dvakrát. Ale sestra zažila velrybu úplně na dosah ruky, byla strašně nadšená a obratem si zaplatila další (úspěšný) výlet. Tak si to rozhodněte sami. Cena je poměrně vysoká, ale zážitek je silný, pokud se velryba vydaří. Všechny společnosti udávají úspěšnost 95-98% a v případě, že nevidíte žádnou velrybu, dají lístek na další cestu zdarma.

Z Reykjavíku vyráží společnosti asi čtyři. Všechny ze starého přístavu [[64.151759, -21.94331](#)]. Cena je ve všech případech stejná, liší se typ lodí (stará, moderní, hypermoderní) a služby (např. polévka v ceně). Sestra doporučuje výlet spíše z Keflavíku, že jsou tam velryby blíže a je jich tedy vidět víc.

Vzhledem k vyšší ceně této atrakce se provozovatelé snaží turistům zjednodušit život. Zajišťují tedy svoz a odvoz z/do hotelů po Reykjavíku. Kdybychom to věděli předem, nechali bychom si slečnou z recepcie kempu objednat svoz z kempu. Takhle jsme se alespoň nacpali do mikrobusu, který vezl turisty zpět do hotelu Hilton, a vystoupili s nimi - od Hiltonu je to do kempu už kousek.

Poznámka: hned u starého přístavu jsme na [[64.150657, -21.944295](#)] obědvali v hezké restauraci [Icelandic Fish and Chips](#) a bylo to moc dobré a za (na islandské poměry) rozumné peníze.

Zajímavosti a kuriozity

První pondělí v srpnu je svátek lidí pracujících v obchodu a kanceláři.

Islandština patří do skupiny germánských jazyků. Island si chrání své jazykové dědictví - odmítá polykat cizí slova pro nové technologie, vynálezy a pojmy. V Reykjavíku sídlí komise, jejímž úkolem je vymýšlet nová islandská slova pojmenovávající tyto jevy a předměty.

Nudismus není na Islandu nijak postihován, přesto za pořádné plavky nic nedáte :).

Islandština

Úplně jsem zapomněl napsat o **Islandštině**. To by asi nejlépe patřilo do prvního dílu. Před odjezdem jsem si našel a vytisknul slovníček z <http://www.hvalur.org/>. No a byl k ničemu, zbytečná zátěž. Všichni umí anglicky. Možná to má něco do činění s tím, že ekonomiku ostrova startovala od druhé světové války americká letecká základna.

Když potřebujete domorodcům přecíst nějaké názvy, čtete je česky - výslovnost je velmi podobná.